

Limfjordsrådet og
Kommuner i oplandet til Limfjorden
Adresse
Post nr.

Vandrådet for Limfjorden finder det positivt, at der på ny er lokal inddragelse i vandplanarbejdet. Allerede nu er der dog også grund til at påpege, at der er udfordringer i den stillede opgave for anden vandrådsperiode (2017), der også får betydning for besvarelsen:

- Opgave 1 & 2 burde fra første dag opgaven blev givet til kommuner/vandråd begge have været klar i en samlet vandrådspakke i stedet for i to trin, hvor opgave 2 først var klar lige før sommerferien.
- Opgave 1 med afgrænsningen af vandområder har været svær at påvirke, og det har kun været, hvor kommunerne har haft noget dokumenteret viden på de specifikke kriterier, det reelt har været muligt at komme med ændringsforslag. Der er ikke tale om en viden og dokumentation, foreninger typisk ligger inde med. Tilsvarende har opgave 2 været fagligt svært tilgængelig. Dette velvidende, at der for både opgave 1 og 2 er mulighed for at melde supplerende bemærkninger ind.
- Kriterierne i opgave 2 ligger lige som kriterierne i opgave 1 langt ud over, hvad man kan forvente de fleste, vandrådsrepræsentanter kan svare på.
- Tidspresset i den stillede opgave har også været for stram. Vandråd rådgiver kommunerne / byrådene, hvilket vil sige, at arbejdet skal afsluttes, så det er tidsmæssigt muligt at have en kommunal politisk behandling af vandrådets tilbagemelding. Opgave 2 blev offentliggjort lige før sommerferien, og det er for især landbrugsrepræsentanterne vanskeligt at afsætte tid til vandråds arbejdet i høstperioden. Ovenstående kombineret med opgavernes omfang betyder, at tidsfristerne har været for stramme i forhold til at få en til bunds gående diskussion i vandråd og arbejdsgrupper af afgrænsningen af vandløb og udpegningen af vandområder som kunstige og stærkt modificeret.
- Endelig har Vandrådet konstateret, at målopfyldelse gælder for smådyr, fisk og planter. Dansk Vandløbsplanteindeks (DVPI), der anvendes til at vurdere vandløbskvaliteten ud fra sammensætningen af vandplanter er imidlertid ikke anvendelig for de små type 1 vandløb. Vandrådet mener ikke det er rimeligt, at der ikke er plantedata tilgængelig for disse vandløb fra start af vandrådets arbejde - Staten skal sikre at dette udvikles.
- Tilsvarende Dansk Vandløbsplanteindeks er det kritisabelt at der mangler viden om en række andre parametre herunder især okkerniveauet, da det ikke er muligt at fremskaffe disse data med den fastlagte tidsramme for vandrådsopgaven. Vandrådet mener også, at det heller ikke er et rimeligt krav at disse skal fremskaffes af vandrådsmedlemmer – Dette burde staten have skaffet inden opgaven blev igangsat.
- Set i lyset af ovenstående skal overvågningen intensiveres.

Det skal bemærkes, at Vandrådet for Limfjorden ikke har vurderet på konsekvens eller økonomi.

Vedr. opgave 1.

- Med baggrund i kriterierne peger Staten på, at 78 vandområder (78 km) i oplandet til Limfjorden skal udgå af planlægningen. Der er i vandrådet for Limfjorden enighed om, at der ikke er ny lokal viden for så vidt angår 68 vandområder (ca. 68 km), som Miljøstyrelsen har vurderet er vandområder, der tages ud af vandplanerne, når de nye kriterier lægges til grund – Vandrådet er som følge heraf enig i, at disse vandområder udgår af vandplanerne - Dog bemærkes det, at der for enkelte af disse vandområder er meldt en supplerende bemærkning om, at vandområdet ikke er kunstigt.
- Kommunerne vurderer, at der yderligere ikke er ny lokal viden for så vidt angår 3 vandområder (ca. 7 km), som Miljøstyrelsen har vurderet er vandområder, der tages ud af vandplanerne, når de nye kriterier lægges til grund. Et eller flere vandrådsmedlemmer har dog været uenige heri.

Endelig har en række vandområder været drøftet og ny lokal viden er inddraget uden, at der i vandrådet for Limfjorden er opnået enighed om, hvorvidt disse vandområder skulle udgå eller eventuelt indgå i vandplanerne. Bemærkninger til konkrete vandløbsstrækninger i den enkelte kommune fremgår af vedlagte dokument/excelark.

Vedr. opgave 2.

I forhold til opgave 2 om udpegning af vandområder som kunstig eller stærkt modificerede foreslår kommunerne efter drøftelse i vandrådet og arbejdsgrupper i størrelsesorden 70 vandområder i oplandet til Limfjorden enten som kandidat til en udpegning som kunstigt / stærkt modificeret vandområde eller alternativt har haft en supplerende bemærkning.

Hovedparten af de godt 70 vandområder er kommuner og vandråd enige om er kandidater til en udpegning som kunstige eller stærkt modificeret. Flere vandrådsmedlemmer finder, at flere vandområder skulle udpeges. Holdningstilkendegivelse og bemærkninger fra vandrådsmedlemmerne til konkrete vandområder i kommunen fremgår af vedlagte dokument/regneark.

Hvis ikke Miljøstyrelsen følger kommunernes indstilling, så vil vandrådet gerne høres.

Med venlig hilsen

Vandrådet 2017 for Limfjorden

Særstandpunkter

- Det skal understreges, at Dansk Akvakultur ikke ønsker at tage stilling til, om vandløb skal ind eller ud.
- Særstandpunkt fra DN:
Selv om det er meget faglige vandløbstekniske forhold, der er arbejdet med i Vandrådet, har Danmarks Naturfredningsforening helt tillid til kommunernes faglige viden og den rådgivning/vejledning vandrådet har fået under arbejdet med opgave 1 og 2.
- LandboThy er på lodsejernes veje bekymret for at, man på grund af vandplanernes komplekse tilblivelse og måden man vurderer vandløbene på, vil komme i en situation hvor vandløb stadig vil være fejlklassificeret. Dette kan medføre at kommunerne kommer til at påtage sig unødvendige/urimelige EU forpligtigelser, og større område kan fremover risikere at forsumpe.
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) føler i den givne situation behov for at markere sin påskønnelse af det faglige arbejde, der inden for de givne rammer er udført af kommunernes fagfolk samt Vandrådets sekretariat.
- Friluftsrådet har fra starten været opmærksom på opgavernes vandløbstekniske karakter og store omfang. Det er vores klare opfattelse, at uden tillid til den kommunale administrations faglige viden og rådgivning kunne vandrådet ikke løse opgaverne uanset kort eller lang tidsramme.
- Brev af 10.11.2017 fra Bæredygtigt Landbrugs repræsentant vedlægges.
- Mail af 09.11.2017 fra Dansk Akvakulturs repræsentant vedlægges.
- Kommentarer fra Danske Vandløbs repræsentant vedlægges

Fra Bæredygtigt Landbrugs repræsentant

Kære Niels Vedel

10. november 2017

Jeg synes der er 2 meget afgørende ting du glemte at nævne i brevet til de folkevalgte i kommunerne!

Det ene er den forøgede usikkerhed omkring målopfyldelsen af de vandløb du indstiller. En usikkerhed, der knytter sig til de kriterier, vi i vandrådet er blevet pålagt at benytte for så vidt angår de små vandløb. Du er helt sikkert bekendt med notatet fra Aarhus Universitet, hvori universitet skriver, at usikkerheden omkring målopfyldelsen ved at anvende de udmeldte kriterier forøges til 50 pct.

Vi kan ikke forvente, at de folkevalgte i kommunerne er bekendt med, at der er en så stor usikkerhed knyttet til et om et vandløb i det hele taget kan opnå fx "god økologisk tilstand"!

Det er ikke en helt ligegyldig problemstilling!

Det andet er nemlig, at kommunerne skal foretage økonomiske konsekvensvurderinger af de vandløb, der er omfattet af vandområdeplanerne.

Jeg synes, du ordentligvis her bør henvise til Natur- og Miljøklagenævnes afgørelse af 11. juni 2015, J.nr.: NMK-400-00380 og NMK-400-00384 til NMK-400-00402.

Det fremgår bl.a. her at:

" at der i forbindelse med den kommunale udmøntning af vandløbsindsatserne vil blive gennemført konkrete konsekvensvurderinger af de enkelte indsatser med henblik på at sikre, at iværksættelsen af de enkelte indsatser ikke vil få utilsigtede negative konsekvenser.

[...]

Natur- og Miljøklagenævnet har i forlængelse af det ovenstående noteret sig, at Naturstyrelsen i deres høringssvar i nærværende klagesag har oplyst, at: "der i forbindelse med den kommunale udmøntning af vandløbsindsatserne vil blive gennemført konkrete konsekvensvurderinger af de enkelte indsatser med henblik på at sikre at iværksættelse af de enkelte indsatser ikke vil få utilsigtede negative konsekvenser.[...]"

Den økonomiske konsekvensvurdering har ifølge vandrammedirektivet betydning for vandløbets klassificering såvel som for indsatsen. (se bilag)

De to forhold kan ikke adskilles.

Den økonomiske konsekvensvurdering vanskeliggøres af, at vandløbenes datagrundlag meget ofte er mangelfuldt. Det har vi masser af eksempler på i vandrådet! (Se bilag).

De folkevalgte i kommunerne har krav på at få det oplyst, så de ikke her handler i blinde, når de skal klassificere de enkelte vandløb!

Det kan blive en alvorlig sag, da de berørte arealer hovedsageligt er landbrugsarealer.

Landbruget har retskrav på, at kunne aflede vand fra markerne.

Det er min vurdering, at udpegningen og den deraf afledte indsats vil kunne medføre en uacceptabel risiko for, at arealerne ikke kan drænes tilstrækkeligt.

Der ud over er der overvældende risiko for fosformobilisering fra landbrugsarealerne, når og hvis arealerne forsummer. En risiko, der ikke for nuværende er afdækket tilstrækkeligt

Hvis de folkevalgte i kommunerne vurderer at de økonomiske konsekvensvurdering af udpegningen og af indsatsen ikke er proportionale bør kommunens folkevalgte kunne tage vandløbet ud af vandområdeplanerne.

Men det forudsætter rigtig nok, at du i brevet til de folkevalgte i kommunerne gør opmærksom på de 2 nævnte problemstillinger.

Limfjordsrådet har efter min opfattelse en forpligtelse til at melde disse 2 afgørende forhold ud til de folkevalgte i kommunerne.

Bilag:

Eksempler på vandløb med mangelfuldt datagrundlag

Vandområde nr:	07714
Navn på vandløb:	Pallisvad Å
Navn på vandsystem:	Pallisvad Å
Hovedvandopland:	1.2 Limfjorden
Vandområdedistrikt:	Jylland og Fyn
Kommunenummer:	849
Længde af vandområde (km):	3,650
Typologi:	Vandløbstypologi 1 (små)
Blødbundsvandløb:	Ikke blødbunds type
Kunstige vandområder:	Ikke udpeget som kunstigt
Stærkt modificerede vandområder:	Ikke udpeget som stærkt modificeret
Afgrænsning af vandområder (MST vurdering):	Indgår i vp2
Opfylder ikke kriterier, men forbinder målsatte vandområder:	Nej
Oplandsstørrelse (MST vurdering):	Over 10 km²
Okker, mg FE++/I (MST vurdering):	999
Fald, promille (MST vurdering):	2,222
Slyngningsgrad (MST vurdering):	1.139213
Dansk fysisk indeks, indekseret (MST vurdering):	Ukendt
Samlet målopfyldeelse (MST vurdering):	Nej
Vandområde nr:	08937
Navn på vandløb:	Pallisvad Å
Navn på vandsystem:	Pallisvad Å
Hovedvandopland:	1.2 Limfjorden
Vandområdedistrikt:	Jylland og Fyn
Kommunenummer:	849
Længde af vandområde (km):	3,528
Typologi:	Vandløbstypologi 2 (mellem)
Blødbundsvandløb:	Ikke blødbunds type
Kunstige vandområder:	Ikke udpeget som kunstigt
Stærkt modificerede vandområder:	Ikke udpeget som stærkt modificeret
Afgrænsning af vandområder (MST vurdering):	Indgår i vp2
Opfylder ikke kriterier, men forbinder målsatte vandområder:	Nej
Oplandsstørrelse (MST vurdering):	Over 10 km²
Okker, mg FE++/I (MST vurdering):	999
Fald, promille (MST vurdering):	999
Slyngningsgrad (MST vurdering):	1.111756
Dansk fysisk indeks, indekseret (MST vurdering):	Ukendt
Samlet målopfyldeelse (MST vurdering):	Nej

Niels Erik Vedel

Fra: Erik Ugilt Hansen <erik@volstrup.dk>
Sendt: 9. november 2017 21:12
Til: Niels Erik Vedel; Brønderslev Lystfiskeriforening, Samuel Sonne; Bæredygtigt Landbrug, Carsten Søborg; Bæredygtigt Landbrug, Suppleant Ulla Skov; Danmarks Sportsfiskerforbund, Jens Selmer Andersen; Dansk Akvakultur, Suppleant Peter Holm; Danske Vandløb, Michael Blach; Danske Vandløb, Suppleant Anders Maigaard Sørensen; Danske Vandværker, Region Nord, Palle L. Nielsen; DN, Suppleant Arne Noe; DN, Thorkild Kjeldsen; DOF, Poul Hald-Mortensen; Fjordvenner, Erik Andersen; Friluftsrådet, Thyge Steffensen; Landbo Thy, Leif Gravesen; LandboForeningen Midtjylland, Anders Ahrenfeldt; Landboforeningen Midtjylland, Suppleant Jakob Gade; Landbrug & Fødevarer, Carl Chr. Pedersen; Lemvigegnens Landboforening, Bent Graversen; Limfjordssammenslutningen, Aage Grynderup; Sammenslutningen af Lystfiskerforeninger ved Binderup Å, Peter Sørensen; Talerøret for Skive-Karup Å, Niels Barslund; Viborg Sportsfiskerforening, Flemming Hansen; Viborg Sportsfiskerforening, Suppleant Jørgen Buch
Cc: Thorsten Møller Olesen Riis; 'Vesthimmerland, Jens Lauritzen'; 'Jammerbugt, Jens Christian Golding'; Michael Damm
Emne: SV: Foreløbig udkast til tilbagemelding til kommunernes politiske behandling

Kære vandrådsmedlemmer.

Jeg har læst Niels Vedels forslag til en generel tilbagemelding til kommunerne.

Selvom sekretariatet nu har forstået lidt mere af den frustration de fleste vandrådsmedlemmer sidder med efter et halvt års arbejde, afspejles dette slet ikke i skrivelsen.

Man har faktisk helt undladt at beskrive vandrådernes og kommunernes meningsløse tidsforbrug på dette arbejde. Det er med ministerbrevet af 8. september slået helt fast, at så godt som ingen i vandrådene, samt i kommunerne, tilnærmelsesvis har anvendt ministerens beskrevne løsning af opgaven. Det vil sige, at de indsigelser/kommentarer fra alle vandrådsmedlemmer bygger på et fuldstændigt urigtigt grundlag. Derfor er det jo absurd at udarbejde en skrivelse med mange forskellige undskyldninger/kommentarer til processen.

Vi er da om nogen forpligtiget til i vores skrivelse til at være ærlige over for de folkevalgte i kommunerne, der også har brugt megen tid, og ej heller fået korrekt at vide, hvad opgaven drejede sig om.

Systemets kommandovej for at sløre så meget som muligt, har været følgende:

Naturstyrelsen og DCE har strikket opgaver sammen med mange nye opfindelser som slyngningsgrad oma. Dette sendes videre til sekretariatene for vandrådene. Samt videre til kommunerne.

Alt sammen med udtalelser om, at "det er en politisk beslutning", hvilket jeg ikke kender noget til.

Da ingen af os har forstået opgaven, ej heller vores 3 sekretariatsmedarbejdere, (for så ville de da have forklaret vandrådet, at det var på gale veje??) så var systemets chance for en skueproces næsten ved at lykkes ved at få vandrådet til at bakke op om noget, de ikke selv forstod.

Heldigvis fik vi ministerbrevet, og ærlige udmeldinger fra næsten alle i vandrådet på mødet d. 25. oktober. Tillykke med det!

Jeg vil gerne anmode om, at vi melder ud til kommunerne, at vi alle er blevet gjort til grin og holdt for nar. Derfor ser vi os ikke i stand til at komme med flere kommentarer.

Vi anbefaler ministeren at stoppe arbejdet og få gjort "rent" i Naturstyrelsen og anmode Aarhus Universitet om også at få gjort "rent" på DCE.

Vores vande og vandløb vil på ingen måde tage skade. Snarere tværtimod.

Mvh. Erik Ugilt Hansen.

Det eneste jeg på forespørgsler har fået at vide er, at ingen politikere har forstået det. Men som der er gjort opmærksom på mange gange, besidder Naturstyrelsen en syg kultur, hvor man ofte går egne veje med indviklede uforståelige tiltag, som ingen politiker har en kinamands chance for at forstå. Det har været systemets måde at få gennemført vanvittige tiltag, der nærmest må betegnes som en forringelse af vores veje bag ministre og Folketing.

Kommentarer til vandrådarbejdet, opgave 1 og 2:

Hovedproblematikken i vandrådsarbejdet har været "spillereglerne" som slet ikke matchede EU's regler for, hvad god økologisk tilstand i et vandløb er. Her gælder det at god økologisk tilstand opnås, når der er typiske vandplanter, fisk insekter/dyr og kiselalger. Hvis blot en gruppe mangler har vandløbet ikke god økologisk tilstand (one out – all out). De danske regler fra Århus Universitet siger lige modsat, at hvis blot en af tingene er der, så er der god økologisk tilstand (one in – all in). Vi risikerer således at komme til at forpligte sig til fuldstændig urealistiske ting, så EU bagefter kommer og siger, at bordet fanger.

Et ekstra parameter er f.eks. vandløbets slyngningsgrad. Det har man altid beregnet per 100 m, men her i vandrådsarbejdet er det lige pludseligt totalt fra udspring til udløb, hvilket gør det næsten umuligt og tage et vandløb ud med begrundelsen, at slyngningsgraden er lav.

Sammenholdt med et mangelfuldt data grundlag på et eller flere parametre ved mange vandløb har det således været stort set umuligt at få taget vandløb ud. Endvidere er der påfaldende mange fejl i statens forslag til kandidater til stærkt modificerede vandløb. Det har ikke været muligt at gennemgå alle vandløb inden for den meget korte tidsfrist, hvorfor vandrådet ikke kan stå inde for kvaliteten af arbejdet. Det er urealistisk at tro et frivilligt vandråd kan klare en opgave på tre måneder når staten har brugt årtier på det samme arbejde.

Problemformuleringen og arbejdsopgaverne har fra statens side af været mudret og uoverskuelig, hvorfor det har været en uinspirerende proces at være en del af når specielt det faglige grundlag ikke er korrekt.

I brev af 8. September 2017 skriver Miljø- og fødevareministeren, at opgaven for kommuner og vandråd er at karakterisere vandløbenes fysik samt vurdere, hvilken restaureringsindsats der vil være nødvendig for opnåelse af god økologisk tilstand, og hvilken vandstandsstigning som skønnes at følge heraf. Dette er generelt ikke blevet behandlet i vandrådet. Limfjordsrådets sekretariatet har den 6. November 2017 fremsendt en mail hvor følgende forespørges: For de kandidater som kommunerne indstiller som kunstige eller stærkt modificerede vil I (vandrådet) gerne inddrages i et skøn af hvilke restaureringstiltag, der skal til, hvis det pågældende vandområde skulle nå god økologisk tilstand og konsekvensen heraf?. Dette er åbenlyst ikke den rigtige fremgangsmåde jfr. Miljø- og fødevareministerens brev da dette skulle have været behandlet inden vi skulle tage beslutning om de enkelte vandløbs fremtidige status. En evt. vandstandsstigning f.eks. pga. et fejludpeget vandløb kan få fatale menneskelige og økonomiske konsekvenser for mange borgere og dette skal vandrådets medlemmer ikke stå til ansvar for når vandrådet og arbejdsgrupper ikke er blevet involveret i dette arbejde inden vandløbene blev indstillet til kommunerne.

Jeg er på baggrund af ovenstående enig med Carsten Søborg i, at vandrådet skal gå om da vi som vandråd er ved at indstille noget til Staten, som vi ikke selv kender konsekvenserne af. Eventuelle skøn fra kommunernes side på nuværende tidspunkt er ikke fyldestgørende til indstillinger hvor staten og EU efterfølgende kan komme og sige, at bordet fanger.

Med venlig hilsen

Michael Blach
Danske Vandløb